

Uchwała nr /22
Rady Powiatu Grodziskiego
z dnia maja 2022 r.

w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 528 ze zm.) w związku z art. 17 ust.1 i 2 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.) po pozytywnym zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Mazowieckiego Rada Powiatu Grodziskiego uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc uchwała nr 258/XXXV/17 Rady Powiatu Grodziskiego z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Grodziskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Grodziskiego”.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Grodziskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Grodziskiego

Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym

29.05.2022.
data

RADCA PRAWNY
WA 7177
Katarzyna Klonowska

U z a s a d n i e

do uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku”

Obowiązek wykonania programu ochrony środowiska wynika z przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2021, poz. 1973 ze zm.). Zgodnie z art. 17 ust. 1 powołanej ustawy organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska.

Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1 cytowanej ustawy, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu oraz rada miasta i gminy.

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko” zostały sporządzone w celu określenia aktualnego stanu środowiska, wskazania celów środowiskowych, a także wyznaczenia zadań umożliwiających ich realizację w perspektywie wieloletniej.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2021, poz. 2373 ze zm.) przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Dokumenty zostały pozytywnie zaopiniowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. Program został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Mazowieckiego – uchwała nr 1935/278/21 z dnia 14 grudnia 2021 r.

Uzyskane opinie uwzględniono przy konstruowaniu ostatecznej wersji dokumentów.

Zgodnie z ww. ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzono konsultacje społeczne Programu. W ramach konsultacji społecznych, do projektu Programu wpłynęły uwagi Partii Zieloni. Złożone uwagi zostały rozpatrzone przez Zarząd Powiatu Grodziskiego.

Mając na względzie powyższe argumenty, podjęcie niniejsze uchwały uznaje się za uzasadnione.

Naczelnik
Wydziału Ochrony Środowiska,
Rolnictwa i Gospodarki Wodnej
w Starostwie Powiatu Grodziskiego

mgr inż. Irmina Pietraszek

PODSUMOWANIE

sporządzone zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz.1029)

do „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku”

Podstawa formalno-prawna opracowania.

Podstawę prawną do opracowania Programu Ochrony Środowiska stanowi art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.).

Do opracowywania *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko* przystąpiono w 2021 r. na podstawie umowy nr 1/2021 z dnia 9 lutego 2021 r.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz.1029) do przyjętego programu dołącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Zarządu Województwa oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego);
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Przyjęty dokument wraz z podsumowaniem przekazany zostanie Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie i Mazowieckiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Warszawie.

1 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.

Przeprowadzona analiza oraz wynikająca z niej ocena zapisów Programu pozwala na stwierdzenie, że realizacja przedsięwzięć zawartych w w/w dokumencie wywrze pozytywny wpływ i spowoduje poprawę stanu środowiska. Wariantem alternatywnym jest brak aktualnego dokumentu Programu skutkujący brakiem polityki środowiskowej, co rodzi zagrożenia dla ochrony środowiska.

2 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko.

Dla dokumentu - *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku* koniecznym było przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie (znak pisma: WOOŚ-III.411.324.2021.JD z dnia 20 października 2021 r.) oraz Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie (znak pisma: ZS.7040.353.2021 KB z dnia 7 września 2021 r.) uzgodnili zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko.

Opracowany dokument Programu wraz z prognozą został wysłany do zaopiniowania dnia 29 października 2021 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pozytywnie zaopiniował dokumenty – znak pisma: ZS.7040.445.2021 KB z dnia 25 listopada 2021 r. Z uwagi na wydłużający się czas opiniowania dokumentu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie zmieniono czasookres obowiązywania dokumentu i dokonano zmiany tytułu z „*Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028*” na „*Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku*”. Stosowne uzupełnienie zostało przesłane do RDOŚ w Warszawie, natomiast do MPWIS w Warszawie wystosowano wniosek o podtrzymanie stanowiska z dnia 25 listopada 2021 r. Pismem z dnia 27 grudnia 2021 r. Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pozytywnie zaopiniował dokumenty (znak pisma: ZS.7040.445.2021 KB). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 21 kwietnia 2022 r. pozytywnie zaopiniował dokumenty (znak pisma: WOOŚ-III.410.854.2021.JDR).

3 Opinie właściwych organów

Dnia 26 czerwca 2021 r. Dokument *Programu* został wysłany do zaopiniowania do Zarządu Województwa Mazowieckiego. Dokument został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Mazowieckiego Uchwałą Nr 1155/245/21 z dnia 27 lipca 2021 r. Z uwagi na wydłużający się czas opiniowania dokumentu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie „*Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku*” po zmianach został ponownie wysłany (wraz Prognozą) do zaopiniowania dnia 6 grudnia 2021 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego Uchwałą Nr 1935/278/21 z dnia 14 grudnia 2021 r. pozytywnie zaopiniował ww Program.

4 Zgłoszone uwagi i wnioski.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029) Starosta Powiatu Grodzkiego zapewnił mieszkańcom powiatu udział w tworzeniu tego opracowania.

W dniu 8 lipca 2021 roku zawiadomiono o wyłożeniu do wglądu projektu dokumentu pn.: „*Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028*” oraz o możliwości zapoznania się z treścią dokumentu w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Grodzkiego oraz bezpośrednio w Starostwie Powiatowym. Uwagi i wnioski do projektu Programu można było składać do dnia 5 sierpnia 2021 roku, w formie pisemnej, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: starostwo@powiat-grodziski.pl.

We wskazanym terminie wpłynął jeden wniosek.

Z uwagi na wydłużający się czas opiniowania dokumentu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Warszawie oraz koniecznością przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokument Programu po zmianach wraz z opracowaną „*Prognozą oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Powiatu Grodzkiego do 2029 roku*” został ponownie wyłożony do wglądu. W dniu 17 grudnia 2021 roku zawiadomiono mieszkańców o możliwości zapoznania się z treścią ww dokumentów w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Grodzkiego oraz bezpośrednio w Starostwie Powiatowym. Uwagi i wnioski do projektu Programu można było składać do dnia 13 stycznia 2022 roku, w formie pisemnej, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: starostwo@powiat-grodziski.pl. We wskazanym terminie nie wpłynęły żadne wnioski i uwagi.

Uzyskane stanowiska oraz opinie organów wykorzystano przy konstruowaniu ostatecznej wersji *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodzkiego do 2029 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko*.

5 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Realizacja Programu nie wywołała transgranicznego oddziaływania, stąd nie przeprowadzono postępowania, dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko projektu *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodzkiego do 2029 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko*.

6 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

W projekcie Programu wskazano propozycje wskaźników efektywności realizacji Programu, które pozwalają ocenić zmiany ilościowe i jakościowe jakie nastąpią w środowisku w wyniku realizacji zaplanowanych działań, a zatem odstąpiono od nakładania konieczności realizacji dodatkowego monitoringu skutków realizacji Programu. Zestawienie wskaźników zamieszczono w Tabeli nr 1.

Ponadto, zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* Starosta Powiatu Grodzkiego zobowiązany jest sporządzać, co dwa lata raporty z wykonania Programu, które następnie przedstawiane są Radzie Powiatu.

Tabela 1. Najważniejsze wskaźniki monitoringu zaproponowane w celu monitorowania realizacji Programu.

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika monitoringu	Jednostka	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Ochrona klimatu i jakości powietrza (OP)	Długość ścieżek rowerowych	km	27,2	50,0
	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	t/r	3 490	3 000
	Ilość substancji dla których przekroczone zostały poziomy dopuszczalne [szt.]	szt.	3	0
Zagrożenia hałasem (KA)	Poziom przekroczeń hałas na terenie powiatu	dB	< 15	< 5
Pola elektromagnetyczne (PEM)	Liczba przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM	szt.	0	0
Gospodarowanie wodami (ZW)	Zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³ /rok	66	60
	Ilość JCWP w stanie dobrym	szt.	0	6
	Ilość JCWPd w stanie dobrym	szt.	1	1
Gospodarka wodno-ściekowa (GW)	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku	dam ³	7 075,2	6 900,0
	Długość sieci wodociągowej	km	1 055,5	1 080,0
	Długość sieci kanalizacyjnej	km	464,4	580,0

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika monitoringu	Jednostka	Wartość bazowa	Wartość docelowa
	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	287	325
Zasoby geologiczne (ZG)	Wydobycie kopalin	tys. t.	1	0,5
Gleby (GL)	Powierzchnia nieużytków	ha	288	225
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)	Masa odebranych odpadów komunalnych	tys. t.	16 468,16	17 000,00
	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu	kg	13 677 082	13 000 000
Zasoby przyrodnicze (ZP)	Ilość form ochrony przyrody	szt.	225	225 ≤
	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	96,57	110,00
	Lesistość	%	11,7	11,9
Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)	Liczba odnotowanych poważnych awarii	szt.	0	0

Należy stwierdzić, że *Program Ochrony Środowiska Powiatu Grodzkiego do 2029 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko* sporządzony został zgodnie z obowiązującymi przepisami i został przyjęty przez Radę Powiatu Grodzkiego

UZASADNIENIE

**sporządzone zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 3 października 2008 r.
o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,
udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na
środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz.1029)**

**do przyjętego „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku”
wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla
Powiatu Grodziskiego do 2029 roku”**

Podstawę prawną do opracowania programu ochrony środowiska stanowi art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.). Zgodnie z art. 17 ust. 4 w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska, zapewnia się możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r. poz.1029)

Do opracowywania *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko* przystąpiono w 2021 r. na podstawie umowy nr 1/2021 z dnia 9 lutego 2021 r.

W dniu..... Rada Powiatu Grodziskiego Uchwałą Nr przyjęła dokument pn. *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko*, zwane dalej *Programem*.

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029.) do przyjętego dokumentu dołącza się uzasadnienie zawierające informację o udziale społeczeństwa w postępowaniu w sprawie w/w *Programu* oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, dnia 26 czerwca 2021 r. Dokument *Programu* został wysłany do zaopiniowania do Zarządu Województwa Mazowieckiego. Dokument został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Mazowieckiego Uchwałą Nr 1155/245/21 z dnia 27 lipca 2021 r. Z uwagi na wydłużający się czas opiniowania dokumentu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie „*Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku*” po zmianach został ponownie wysłany (wraz Prognozą) do zaopiniowania dnia 6 grudnia 2021 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego Uchwałą Nr 1935/278/21 z dnia 14 grudnia 2021 r. pozytywnie zaopiniował ww Program.

Dla dokumentu *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku* koniecznym było przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie (znak pisma: WOOS-III.411.324.2021.JD z dnia 20 października 2021 r.) oraz Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie (znak pisma: ZS.7040.353.2021 KB z dnia 7 września 2021 r.) uzgodnili zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko.

Opracowany projekt Programu wraz z prognozą został wysłany do zaopiniowania dnia 29 października 2021 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pozytywnie zaopiniował dokumenty – znak pisma: ZS.7040.445.2021 KB z dnia 25 listopada 2021 r. Z uwagi na wydłużający się czas opiniowania dokumentu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Warszawie zmieniono czasookres obowiązywania dokumentu i dokonano zmiany tytułu z „*Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028*” na „*Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku*”. Stosowne uzupełnienie zostało przesłane do RDOŚ w Warszawie, natomiast do MPWIS w Warszawie wystosowano wniosek o podtrzymanie stanowiska z dnia 25 listopada 2021 r. Pismem z dnia 27 grudnia 2021 r. Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pozytywnie zaopiniował dokumenty (znak pisma: ZS.7040.445.2021 KB). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 21 kwietnia 2022 r. pozytywnie zaopiniował dokumenty (znak pisma: WOOS-III.410.854.2021.JDR).

Zgodnie z art. 30 i w związku z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.) Starosta Powiatu Grodziskiego zapewnił mieszkańcom udział w tworzeniu ww. *Programu*.

W dniu 8 lipca 2021 roku zawiadomiono o wyłożeniu do wglądu projektu dokumentu pn.: „*Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028*” oraz o możliwości zapoznania się z treścią dokumentu w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Grodziskiego oraz bezpośrednio w Starostwie Powiatowym. Uwagi i wnioski do projektu Programu można było składać do dnia 5 sierpnia 2021 roku, w formie pisemnej, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: starostwo@powiat-grodziski.pl.

We wskazanym terminie wpłynął jeden wniosek.

Z uwagi na wydłużający się czas opiniowania dokumentu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Warszawie oraz koniecznością przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokument Programu po zmianach wraz z opracowaną „Prognozą oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku” został ponownie wyłożony do wglądu.. W dniu 17 grudnia 2021 roku zawiadomiono mieszkańców o możliwości zapoznania się z treścią dokumentu „*Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko*” w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Grodziskiego oraz bezpośrednio w Starostwie Powiatowym. Uwagi i wnioski do projektu Programu można było składać do dnia 13 stycznia 2022 roku, w formie pisemnej, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: starostwo@powiat-grodziski.pl. We wskazanym terminie nie wpłynęły żadne wnioski.

Rozpatrzenie wniosku z dnia 4 sierpnia 2021 r. przedstawiono poniżej.

Lp.	Wniesiona uwaga	Komentarz
Uwagi ogólne do dokumentu		
1.	<p>Dokument został przygotowany starannie, w sposób profesjonalny opisuje stan faktyczny środowiska naturalnego w Powiecie oraz zagrożenia wynikające z kryzysu klimatycznego, ale w sposób niezadowolający odnosi się do konkretnych zmian od strony strategii rozwoju Powiatu by na poważnie się przeciwstawić nadchodzącym wyzwaniom</p>	<p>Opiniowaniem treści Programu zajmuje się organ wykonawczy województwa. Dokument został zaopiniowany pozytywnie, więc twierdzenie to jest niezgodne ze stanem faktycznym</p>
2.	<p>Dostrzegamy braki w formułowaniu celów według wzoru SMART (Skonkretyzowany (ang. Specific), Mierzalny (ang. Measurable), Osiągalny (ang. Achievable), Istotny (ang. Relevant) oraz Określony w czasie (ang. Time-bound).</p> <p>Przykładami tak określonych celów może być np:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ redukcja emisji CO₂ wytwarzanych przez podmioty publiczne o x% do roku 2030, ➤ utrzymanie gęstości zaludnienia na obecnym poziomie, ➤ zwiększenie poziomu zalesienia powiatu z x% do y% w okresie 2021-2025, ➤ objęcie x ha nowych terenów strefami chronionego krajobrazu do 2030 roku, czy też ➤ redukcja ilości szkodliwych substancji w powietrzu z x/M2 do y/M2 do roku 2030. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podane przykłady są niezgodne ze sposobem wyznaczania celów w Programach Ochrony Środowiska. Propozycje celów, kierunków interwencji oraz zadań powinny wynikać m.in. ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji (analiza SWOT). Wymagane jest, aby zadania podejmowane na szczeblu samorządowym przyczyniały się do osiągnięcia krajowych celów zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych. Analogicznie, powiatowe POŚ powinny uwzględniać cele wojewódzkie (Cele wyznaczone w wojewódzkim POŚ nie przyjmują takiej formy jak w podanych przykładach). Okres realizacji celów oraz zadań przedstawiony jest w harmonogramie realizacji, natomiast zaplanowane zmiany wskaźników monitoringu zostały przedstawione w tabeli zadań. Należy także zaznaczyć, że POŚ poziomu powiatowego podlegają opiniowaniu przez organ wykonawczy województwa – POŚ dla powiatu grodzickiego został zaopiniowany pozytywnie. • Wszystkie cele zostały sformułowane zgodnie z zasadą SMART (należy jednak zwrócić uwagę na to, że cele POŚ dzielone są jeszcze na kierunki interwencji oraz konkretne zadania mające do realizacji celów doprowadzić). Zgodnie z zapisami artykułu „There's a S.M.A.R.T. way to write management's goals and objectives”, którego autorem był Geroge T. Doran cele powinny być: <ul style="list-style-type: none"> ○ Skonkretyzowane – dotyczyć określonego obszaru wymagającego poprawy (cele dotyczą 10 obszarów interwencji, które wymagane są w POŚ); ○ Mierzalne – być sformułowane w taki sposób, aby możliwe było określenie ilościowe ich realizacji lub co najmniej wskazanie wskaźnika postępu ich realizacji (dla celów wskazano odpowiednie wskaźniki monitoringu); ○ Osiągalne - cele wraz z wartościami docelowymi wskaźników zostały dobrane w sposób możliwy do osiągnięcia oraz skonsultowane z organem opiniującym. Warto zaznaczyć, że w oryginalnym artykule G.T. Dorana ten element nie występuje – litera „A” odpowiada terminowi „Assignable” i dotyczy możliwości przypisania realizatora, co również zostało osiągnięte przy wyznaczaniu poszczególnych zadań);

Lp.	Wniesiona uwaga	Komentarz
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Istotne – Wyznaczone cele mają spowodować poprawę lub utrzymania dobrego stanu środowiska, co będzie miało korzystny wpływ na mieszkańców powiatu oraz żywe organizmy. W oryginalnym artykule G.T. Dorana ten element nie występuje – litera „R” odpowiada terminowi „Realistic”. Zagadnienie uwzględnienia realności wyznaczonych celów omówiono wcześniej. ○ Określone w czasie – należy określić, kiedy mogą zostać osiągnięte rezultaty (już w samym tytule Programu zawarte są ramy czasowe realizacji dokumentu, co więcej w harmonogramie zadań określone są lata ich realizacji).
3.	<p>Naszym zdaniem zabrakło zdecydowanych i odważnych deklaracji działań w obliczu zmian klimatycznych, takich jak np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ spowolnienie urbanizacji miasta, ograniczenie rozwoju infrastruktury dróg, ➢ stopniowe zwiększenie budżetu na działania związane z ochroną środowiska: ➢ deklaracje w sprawie odbudowy utraconych terenów biologicznie czynnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie rozwoju infrastruktury drogowej jest sprzeczne z celami dokumentów strategicznych przedstawionych w rozdziale 3 Programu oraz ideami zrównoważonego rozwoju. • Nie sprecyzowano o jaki rodzaj urbanizacji chodzi - wyróżnia się 4: demograficzną, przestrzenną, ekonomiczną oraz społeczną. Zapisy Programu Ochrony Środowiska, nie mają wpływu na urbanizację demograficzną, ekonomiczną oraz społeczną. Zagadnienia związane z urbanizacją przestrzenną wprowadzane są poprzez zadania obejmujące prowadzenie odpowiedniej gospodarki przestrzennej (głównie za pomocą MPZP). • Zwiększanie budżetu, samo w sobie, nie jest działaniem zapewniającym poprawę czy zachowanie dobrego stanu środowiska, zwłaszcza biorąc pod uwagę fluktuacje w czasie cen towarów oraz usług. Ponadto jest sprzeczne z zasadami wyznaczania celów SMART – cele powinny być realistyczne i osiągalne – deklaracja ciągłego zwiększania budżetu nie spełnia tych kryteriów. • Celem istnienia terenów biologicznie czynnych (definicja obszaru biologicznie czynnego zawarta jest w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie) utrzymanie odpowiednio wysokiej retencji wodnej. Zwiększanie tej retencji należy do zadań wyznaczonych w ramach celu ZW. II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą.
4.	<p>Naszym zdaniem zbyt silny nacisk został położony na edukację i budowanie świadomości społecznej jako metody na rozwiązanie problemów przy braku deklaracji konkretnych działań, które wymuszają te zmiany społeczne. Przykładami takich działań mogłoby być np. ulgi podatkowe dla właścicieli działek z wysokim stopniem zadrzewienia, czy też utworzenie nowych ścieżek dla ruchu pieszego i rowerowego oraz dla transportu zbiorowego w miejsce stref</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja ekologiczna jest jednym z najważniejszych elementów polityki ekologicznej Unii Europejskiej. Bez prawidłowego kształtowania postaw mieszkańców i zwiększenie ich świadomości na temat wpływu na środowisko, jego poprawa będzie w dużym stopniu ograniczona. • Program Ochrony Środowiska nie jest aktem prawa miejscowego. Nie ma możliwości narzucania rodzaju oraz wielkości ulg podatkowych w takich dokumentach. • Zadania związane z budową ścieżek rowerowych i dróg dla rowerów zostały uwzględnione do realizacji dla kierunku interwencji OP.3. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł

Lp.	Wniesiona uwaga	Komentarz
	dostępnych dla ruchu samochodowego	<p>komunikacyjnych. W stwierdzeniu „w miejsce stref dostępnych dla ruchu samochodowego” brak jest szczegółowych informacji o jakie strefy chodzi. Biorąc pod uwagę liniowy charakter ścieżek rowerowych, prawdopodobnie mają państwo na myśli infrastrukturę drogową. Jej likwidacja jest sprzeczna z celami dokumentów strategicznych przedstawionych w rozdziale 3 Programu oraz ideami zrównoważonego rozwoju;</p> <ul style="list-style-type: none"> • W ramach kierunku interwencji OP.3. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych, wyznaczone zostały także zadania mające na celu rozwój komunikacji zbiorowej, rozwój systemów sterowania ruchem, zmniejszenie natężenia ruchu w centrach miast (w tym ograniczenie ruchu samochodów ciężarowych w centrach miast), budowę parkingów park&ride oraz ograniczenie ilości pyłów unoszących się z dróg.
Uwagi szczegółowe do dokumentu		
5.	<p><i>Cel i zakres opracowania - strona 5</i></p> <p><i>Zamiast preambuły w Programie Ochrony Środowiska o treści "Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w powiecie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla Program Ochrony Środowiska, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata." w naszej opinii powinien on nabrać bardziej formy jak niżej: "Przedmiotowy dokument stanowi integralny element strategii rozwoju powiatu grodziskiego w obliczu panującego kryzysu klimatycznego, a wszystkie decyzje związane z rozwojem powiatu będą traktowały kwestie związane z ochroną środowiska jako cel nadrzędny. Dokument ten wskazuje konkretne działania, które zamierza podjąć Urząd Powiatu Grodziskiego w celu sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów, racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony oraz odbudowa utraconych terenów na skutek intensywnej urbanizacji w ostatniej dekadzie i utrzymanie współczynnika gęstości zaludnienia na obecnym poziomie. Jako wyznacznik celów zawartych w tym dokumencie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przytoczony fragment wstępu nie jest preambułą – preambuła poprzedza akt prawny. Program Ochrony Środowiska nie jest aktem prawnym. • Strategia rozwoju jest osobnym dokumentem – implementację zagadnień środowiskowych w dokumentach tego typu opisuje ustawa Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 poz. 1973 t.j.). • Informacja o tym, że dokument określa politykę środowiskową oraz wyznacza cele i działania zamieszczona jest w wcześniejszym fragmencie wstępu. Zadania wyznaczone w dokumencie nie dotyczą tylko Starostwa Powiatowego w Grodzisku Mazowieckim, lecz także innych podmiotów. • Do zagadnień dotyczące terenów biologicznie czynnych oraz urbanizacji odniesiono się już wcześniej. • Jako wyznacznik realizacji programu przyjmuje się wybrane wskaźniki monitoringu przedstawione w tabeli zdań – obejmują one 10 obszarów interwencji i nie odnoszą się tylko do zagadnień klimatycznych. • Coroczne raporty są niezgodne z ustawą Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973 t.j.) – raporty z realizacji POŚ sporządza się co 2 lata.

Lp.	Wniesiona uwaga	Komentarz
	<p><i>stosuje się postanowienia z Porozumienia Paryskiego, które mają na celu redukcję o połowę emisję CO2 do atmosfery do roku 2030 do którego powiat grodziski się również zobowiązuje. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla Program Ochrony Środowiska, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, w corocznym raporcie".</i></p>	
6.	<p><i>Ochrona klimatu i jakości powietrza (OP) - strona 24 W dokumencie zostały skrupulatnie określone obszary przekroczeń poziomów pyłu zawieszonego PM10 na terenie Powiatu lecz w naszej ocenie brak jest jasno określonych kierunków redukcji tych poziomów przy jednoczesnym dużym nacisku na rozbudowę istniejących dróg i budowę nowych tras samochodowych.</i></p> <p><i>W analizie SWOT (zagrożenia) zabrakło odniesienia do rozbudowy infrastruktury dróg oraz zwiększenia liczby mieszkańców na skutek urbanizacji oraz utratę wielu drzew i terenów zielonych</i></p> <p><i>W analizie SWOT (szanse) zabrakło też pozycji, które mówią o mechanizmach aby spowolnić ten trend.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterystyka przekroczeń została błędnie zinterpretowana - z informacji opisujących obszary przekroczeń pyłu PM10 wynika, że ich źródłem jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków, a nie oddziaływanie związanym z siecią drogową. • Zadania mające na celu poprawę stanu powietrza atmosferycznego zostały wyznaczone w prawidłowy sposób, co zostało potwierdzone przez organ odpowiedzialny za zaopiniowanie dokumentu. Ponadto w Programie uwzględniono także zadania wyznaczone dla JST w ramach programów ochrony powietrza (zarówno krótkoterminowe jak i długoterminowe). • Wzrost presji człowieka związany z urbanizacją został zamieszczony jako zagrożenie dla obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze”, zgodnie z analizą obecnego stanu jakości powietrza największym zagrożeniem jest emisja związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków. • Sam fakt rozbudowy sieci drogowej nie jest zagrożeniem – jest z nim za to zwiększająca się nieustannie liczba samochodów. • Zagrożenie utratą terenów zielonych wpisuje się we wzrost presji człowieka na środowiska uznany za zagrożenie w ramach obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze” gdyż nie jest bezpośrednim zagrożeniem dla stanu powietrza atmosferycznego. Ponadto, zgodnie z informacjami GUS, w ostatnich latach zwiększyła się powierzchnia obszarów chronionych, parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na terenie powiatu. • Działania spowalniające zagrożenia zostały prawidłowo przedstawione w Analizie SWOT (przypominam, że dokument został pozytywnie zaopiniowany przez organ wykonawczy województwa). Zaproponowane przez państwo zagrożenia zostały wskazane błędnie (niezgodnie z przedstawionym stanem aktualnym środowiska) lub przypisane do nieprawidłowych obszarów interwencji
7.	<p><i>Zasoby geologiczne (ZG) - strona 102 Duży nacisk został położony na potencjał wydobywania surowców naturalnych i minerałów - co w naszej opinii stoi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • W rozdziale przedstawiony został aktualny stan zasobów geologicznych oraz aktualny stan prawny dotyczący zasobów geologicznych. Stwierdzenie, że aktualny stan zasobów oraz

Lp.	Whiesiona uwaga	Komentarz
	<i>w sprzeczności z ochroną środowiska naturalnego i może przyczynić się do dalszej degradacji terenów Powiatu</i>	aktualny stan przepisów prawnych stoi w sprzeczności z ochroną środowiska naturalnego i może się przyczynić do jego degradacja jest niezgodne z prawdą. Przypominam także, że polityka ekologiczna UE oraz Polska opiera się idei zrównoważonego rozwoju i racjonalnego wykorzystywania zasobów.
8.	<i>Zasoby przyrodnicze (ZP) - strona 131 Bardzo cieszy nas świadomość wpływu MPZP na ochronę terenów zielonych i korytarzy ekologicznych ale w dokumencie brak jest precyzyjnych deklaracji jak MPZP przełoży się na ochronę zasobów przyrodniczych Powiatu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • W MPZP ustala się przeznaczenie terenów oraz określa sposoby ich zagospodarowania i zabudowy. Obowiązkowym elementem wprowadzanym do MPZP są zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. MPZP jest aktem prawa miejscowego i jego zapisy są wiążące, ciężko jest więc mówić o deklaracjach wpływu na środowisko. Ponadto miejscowe plany zagospodarowania nie są elementami POŚ tylko odrębnymi dokumentami, a ich opisywanie nie jest elementem Programu

Uzyskane stanowiska oraz opinie organów wykorzystano przy konstruowaniu ostatecznej wersji *Programu*.

Wobec powyższego projekt *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko* został przedstawiony na sesji Rady Powiatu Grodziskiego, która uchwałą nr z dnia 2022 r. przyjęła przedstawiony dokument.